

ПОПАДИЈЕ – И ШТА МИ ЗНАМО О ЊИМА

Лично запажање и осећање једног свештеника (супруга попадије) после гледања једне епизоде серије *Попадија*

Није ми до смеха

Хумор човека наводи на смех. Видимо да понекада хумор не бира средства и начине да постигне поменути циљ. Лакрдија, као посебан хумористички израз, немилосрдни поданик хумору, када изругује Бога и Божије, човека и у њему достојанство, понајмање је хумор, а по дефиницији је – хула. Такве хуле увек настају под покровитељством мајстора хуле, мрзитеља Бога и Божијег и увек имају исти задатак: Бога да изругају а човека да понизе. Када то чини, она (хула) користи најубојитије проверено оружје: вулгарност = блуд = разврат. Посматрано са стране, таква врста хумора (комедије) увек подједнако: некога насмеје, некога исмеје, а некога натера на плач. Онај који то чини јесте хулитељ; његово дело називамо хулом; а када то дело тражи публику, онда је то саблазан.

Савети и поуке Светих подвижника, отаца и матера, у борби против хулних помисли, борби која се води унутар човека, сабирају се у једномислију: хулне помисли долазе од демона хуле; изругују све Свето; покушавају да одврате човека од Бога, или бар да га застраше и обесхрабре; хулне помисли јесу замка за лаковерне и неутврђене у вери; хулне помисли одгонити молитвом, сећањем на Христа; не посвећивати пажњу таквим помислима – не наслађивати се њима; исповедати их свом духовнику (парохи). Но, међутим, савети Светих подвижника о томе како се борити против екранизоване хуле, нису довољно познати. Претпостављамо да би најделотворнији подухват у борби против тога био постигнут притиском на најдречавије (највеће) дугме на даљинском управљачу или телефону, како би се постигао ефекат искључивања екрана великог или малог. Тако хула бива заустављена, и тада она не може да посеје своје погано семе у човеку.

Враг је однео шалу

Једном речју: исмејали су, поругали, оскрnavили, обешчастили, поплљували, осудили све свето у мом животу. Све оно што сам ја и што ме чини човеком Божијим.

Просфору, најсветији Хлеб, пред којом у смирењу стојим, те се и понизно клањам целивајући га, исмејали су ми и оскрnavили. Срамоту блудну чине и на њен рачун смех изнуђују. Онај Свети Хлеб који на себи и у себи све Небеско јесте и има: Христа, који „И као невино Јагње, немо пред оним који га стриже, тако не отвара уста Својих”; Уз Христа Богомајку „Стаде (стоји) Царица са десне стране Теби, одевена у позлаћена ризе, преукрашена” (*Божанствена Литургија, Проскомидија*); све Свете чинове – броја им нема. Уз Господа човекољубивога и све живе: и једну отроковицу Софију, сву израњављену ножевима лекарским, свака рана Христовима слична; и другу Софију – мудрошћу окићену, дарима обдарену, са крстом Христовим на мајушном телу. Све прегатоце цркве Христове. Поред њих и уснуле у Господу: благочестиве царевице и благоверне царице; и једнога Милоша, што пострада голготским мукама; и младића Дамјана, а са њим и Немању, мученике – Христове војнике. Сви они на Просфори – сви они принос; сви тело Христово – сви у Царству Божијем.

Исмејали су и вулгарним делима и речима хулили на храм Божји, а на прагу његовом, скверне поруге са нечистом животињом чинили. На истом црквеном прагу где у свилу окићене младенце дочекујем – како би Господ благосиљао њихов заједнички живот. Ту на прагу цркве где и четрдесетодневно чељаде – у наручје примам, као некад Симеон старац Богомладенца Христа. Сву дечицу која као опругице титрају од радости, ишчекујући да се причесте Телом и Крвљу Христовом.

Наругали су се чиновима свештеним којима благослове Божије доносим сваком дому и човеку, од крштења до освећења воде.

Све су исмејали, не штедећи. Лазарев град; Епархију свету; Миличин дом; Јефимијино уочиште. Свакоме се наругали: владици – мом оцу; свештенику – мом брату; попадији – мојој супрузи; парохијанима мојим: сељаку, грађанину, старом и младом. И свако достојанство у њима понизили. Све и свакога! Осим једнога: вепра, нераста – симбола блуда! Њега су на трон ставили; окитила га почастима; испевали му химне; обукли га као цара; и нарочиту службу за њега траже од свештеника – разврат да му боље иде. Још су исмејали и сваку душу христијанску, свакога ко носи име хришћанина! Вепру, нерасту, оличењу блуда, име и част су дали, назвавши га најсветијим именом – Христијан.

Шта ли ће све још исмејати, на шта им је машта спремна, нисам храбар видети ни мудар замислити. Јер ми такав хумор само немир ствара и сузе на очи нагони.

А на почетку! Исмејали и наругали се мојој врлини, мојој снази, моме достојанству, мојој похвали, одморишту моме, стубу дома мога, мојој попадији. И не подсмеваху се само њој, но руглу изложише све оне врлином украшене, стрпљењем одевене, подвигом улепшане, христоимените мајке и жене, прегалнице Христове, свештеникове сапутнице и састрадалнице, мученице, старе и младе, мени незнате и мојој блискости веома познате попадије:

Једну, у духовну красоту одевену, даровима Божјим окићену, одмерену, господствену, даму краљевског достојанства. Децу као дукате нанизала, да позлађују цркве и манастире. Колико богоугодних Литургија је њена вешта рука руководила. Толико је и још више заслужна за сву ону градску децу која се имају са правом на њу угледати и ходити њеним стопама.

Познајем међу тим горостасима и једног несаломивог борца, мученицу Христову. Даде јој се жалац у тело, али је то не одврати од љубави према Господу и ближњима, те својим подвигом снажи и себе и све око себе. И она броји дечицу – свако дете ко зрно на бројаници.

И једну која у младости освоји Царство Божје, те победи и болест, и грех и смрт – ено је радује се у Небеским дворовима.

Једну која је мајка свој деци, сестра свим сестрама. Господ јој повери кључеве цркве и све што је у њој, те прва отвараше и последња затвараше храм Божији. Свакога да дочека радошћу, свакога да испрати даровима.

Опет, једну неприметну, ненаметљиву, тиху – све њено на њеном мужу проти се огледа.

Једну слабовиду, и наизглед немоћну, што чељад добру израђа – они су њена снага, руке, њене очи.

Једну достојну чина протинице. Која поодавно испративши свог презвитера Господу, настави носити свој чин као орден.

Једну што је децу као бисере нанизала. Сваки бисер дубоко из понора изронила, некада и без даха – не марећи за свој живот.

Једну што пастирствује делима, смирењем, духовном снагом, без сувишних речи и себелубља. И њена деца – цветићи, букет најмириснији – цркву што украшавају. Са каквом тек снагом, радошћу и топлином, мужа натовареног пастирским старањем дочекује и испраћа, знајући да он Богу службу приноси, те је његов принос и њен принос, његов крст, подједнако и њен крст.

Једну што децу изроди ко анђеле. Они бели, лепо, добри, анђеоскога гласа, свако херувимске славопоје знаде.

Једну врлинама и мудрошћу, као царском порфиром украшену, љиљану сличну, грациозну а кротку, мудру а скромну, Јефимији на похвалу. Евгенији на понос.

Једну вешту у науци Еуклидовој, постојану, стамену, разбориту, правичну. И она се децом ко медаљама кити и својом и многим која су јој поверена.

Једну равноапостолну, Христовим Јеванђељем што обогаћује мноштво душа дечијих.

Једну, znalца светских језика и речи, што мушкарчиће ко јаблане узгаја, небо да додирују.

Па једну, што дечицу изроди ко печурке по целој свету – свако дете понос и дика.

Једну што пастирствује са својим пастиром, поје са својим појцем, службу приноси са својим служителем, а деца им – одраз њихов.

Једну окићену лепотом душе и тела, ал' се тиме не хвали – но дечицом што на њу личе и мужем неимаром и градитељем Цркве Божије.

Једну што слабашна чеда Божија сабира око себе „као што кокош скупља пилиће своје под крила своја” (*Матеј 23,37*). Јоште, вођена љубављу и старањем Божијим: онеме слепоме – она је вид; онеме глувоме – она је слух; онеме у немиру – она кротост; онеме раслабљеног ума – она созерцање.

И једну што блиста, звезданим зрацима, као негда звезда на небу, указујући на радост рођења Богомладенца, те анђеоским гласом слаткопоји и доноси радосну вест „Весели се српски роде”.

Тако и оне косовско-метохијске, ђаконице, попадије, протинице, Христове мученице, Љевишкој Богородици – хранитељки нашој – прилежне послушнице.

Речи Светог Владике Николаја охрабрују „На подсмех одговори осмехом. Њихов подсмех потиче из зловна срца; твој осмех нека буде без злобе” (*Мисионарска писма; 3. писмо*).

Осмех без злобе јесте пројављена радост у Христу. Радост у Христу обитава у свим подвижницима Божијим, а пожељна је свакоме хришћанину. Радост је плод дрвета мира, корен миру јесу вера, нада и љубав. А њих троје посеја Христос, многомилостиви и човекољубиви Бог наш и Спаситељ.

протојереј Данијел Стефановић
парох љубостињски
епархије крушевачке